

HANGYA

Buzagyűjtés szövethazeti üzletrészekre.

Marostorda vármegyei szövethazeti buzagyűjtő bizottságok napról-napra nagyobb eredményt érnek el a buza-üzletrész jegyeztetés terén. A jövő hét folyamán *Sáromberke, Nyárádszentlászló, Nyárádszereda, Gernyeszeg, Mezőpagocsa Rigmány, Sóvárad és Szováta* fog értekezletet tartani a buzaiüzletrész jegyeztetés minél nagyobb sikere érdekében. Szováton *Ruhig László* vette a kezébe az üzletrész jegyzést és bár tisztában van annak nehézségeivel, bizik a sikerben. Csak a legnagyobb hálával emlékezhetünk meg *Ruhig igazgató* urról, aki nagy elfoglaltsága mellett is szakít magának időt a kis Hangya megerősítésére.

Nagyon sok helyről kapjuk azonban azt az értesítést, hogy „az én falum határában buza vajmi kevés terem, nem tudom, miképp oldjam meg a tőkeemelés kérdését.“ Erre könnyen tudunk felelni. Tessék más terményben összeszedni az új üzletrészeket. Ahol nincs bőségben sem buza, sem tengeri, sem árpa és zab, ott még van más termény is. A cukorrépa az idén nagy átlagban elég jól sikerült, igyekeznünk fogunk a cukorgyáraktól jó beváltási árakat is biztosítani, adjon a termelő minden métermázsá cukorrépa után egy leit a szövethazeti üzletrészekre. Azt könnyen ide adja minden gazda, különösen ha tudja, hogy üzletrésze napról-napra többet ér és ha a szövethazet az új üzletrész által megerősödik, ingyen üzletrészt is fog adhatni a szövethazet.

A legszegényebb tagoktól hetenként egy tojás beadást kérnénk, úgy hogy négy tojással már egy új üzletrész volna jegyezhető. A begyűjtött tojásokat a tranzitó raktárak könnyen tudják minden költség felszámítása nélkül értékesíteni. Hetenként egy fölösleges tojás mindenütt akad.

Valami eredményt minden községben el lehet érni, csak hogy fáradsággal jár.

Nem ment könnyen annak idején a szövethazetek megalakítása sem, de nem hiszük, volna ma józan gondolkozásu ember, aki megbánta volna, hogy a kirendeltségek kezdeményezésére megalakított fogyasztási, vagy tejszövethazetbe belépett.

A szövethazet megalakulásakor egy

üzletrész 10 korona volt és egy métermázsá buza 20 korona, egy üzletrész tehát egy fél métermázsával volt egyenértékű. Ma egy üzletrész 5 lei és egy métermázsá buza 500 lei. Az alaptőke emelés tehát nem szívesség, vagy áldozat a tagok részéről, hanem a mai viszonyok parancsolta szükségesség. Marostorda vármegyében bizhatunk is a sikerben, mert az akció sikere érdekében a vagyonuk nagy részétől megfosztott volt nagy birtokosoktól a falu legszegényebb emberéig mindenki teljesíti kötelességét.

Nem nyugodhatunk meg azonban egy lelkes szövethazeti apostolunk értesítésébe, akit felkértünk, hogy vármegyéje területén a buzaiüzletrész jegyzés érdekében agításon, azzal hártja el a sikerreményét, hogy: „A vidékünkön lakó földbirtokosok nem igen vesznek részt a szövethazeti mozgalmakban, még a régi módi lovazás, kocsiszás, agaraszás methodusán élnek. Alig tudok egyet is közöttük, aki szövethazeti munkásságot fejteke ki. A vidéki papok és tanítók a vezetők.

Ismételjük, hogy mi ebben nem nyugodhatunk meg, minden emberben fel lehet és fel kell az érdeklődést kelteni, csak bizonyos fáradsággal jár. A közérdekében vállaljuk a munkát, vállaljuk a fáradságot.

A szövethazetekről.

A szövethazeteket ügyvezetés szempontjából 3 osztályba sorozhatjuk, vannak: *jók, gyengék és rosszak.*

Jó szövethazet az, ahol az ügyvezető teljes odaadással, önzetlenül nagy körültekintéssel végzi a reábizott népjóléti intézmény ügyes-bajos dolgait. Mi lebeg az ilyen ügyvezetők szeme előtt állandóan?

1. A tőke.
2. A forgótőkének egy helyre tömörítése áruvásárlás eszközlése közben.
3. A kihitelezés teljes beszüntetése.
4. Az üzletvezető és pénztáros állandó ellenőrzése.
5. A szövethazettel együtt érző, jó üzletvezető nevelése.

Ezek keresztülvitelénél gyönyörűen kitűnik az ügyvezető munkásságából az irányelv, a szövethazeti öntudat és a fogyasztási szövethazet célja.

A gyenge szövethazetnél rendszeren nincs meg a kellő tőke, miután a veze-

tők nem tudnak arról gondoskodni, mert tehetetlenek, vagy nem akarnak a tagok javára semmit tenni. Nem vezetőknek valók! Nem munkálkodnak öntudatosan, azon kis tőkéjüket, ami van, szétforgácsolják, vásárlásaikat azokhoz irányítják, akik tulajdonképeni munkálkodásuk céljának ellenségei: az idegen cégekhez. Így, ahelyett, hogy erősítenék saját szövethazetüket, a többi testvér szövethazet gyengítését is elősegítik. Ilyen helyen nem csoda, ha a legnagyobb foku bizalmatlanság keletkezik a szövethazettel szemben, az ügyvezető és az egész igazgatóság önzetlenségét is kétségbe vonják. Ily szövethazetnél a kihitelezéssel vajmi keveset törődik az igazgatóság. Ellenőri kiszállás alkalmával azonban megdöbbenéssel veszi tudomásul, hogy az alaptőkét 2—3-szor meghaladó összeget hitelezett ki önkényesen, az igazgatóság engedélye nélkül a boltos. Általános felelet ilyenkor: nem oly nagy baj: „a boltos felelős érte.“ Pedig ez irtózatoss baj, amit, — ha azonnal nem orvosolnak, a szövethazet vesztét okozza.

Nem ellenőrzik megfelelően a boltost, ő kénye-kedve szerint cselekszik. Használja a szövethazet pénzét mindaddig, míg ellenőr érkezik a szövethazethez. Ezáltal annyira lekötöti *saját céljaira* a szövethazet forgótőkéjét és a Hangya által engedélyezett hitelt, hogy a tagok szükségletét képtelen kielégíteni a szövethazet. Kellő ellenőrzés hiányában boltos, még ha jó szövethazeti ember is volt, elromlik, saját céljait tekinti elsőnek, a becsületes utról önkéntelenül bünyös utra, tér.

Az ilyen, gyenge vezetőséggel ellátott szövethazet jövője mi lehet? Nem egyéb, mint: a jobb viszonyok között összegyűjtött vagyon felmorzsolódása, mert az árucikkek folyton nehezebb beszerzéséhez nincs elegendő pénz, hitelt kell igénybe venni, amely kamatjának fedezésére nem elegendő a jövedelem.

A harmadik kategóriába a rossz szövethazetek tartoznak, melyek az előbbinek fázisán már keresztül estek. Ezek nagyrészt a központ, mint az alapszabálytól és a céltól nagyon eltérőket kötelekéből kizárta. Azután jön a felszámolás és végül következik a leszámolás, t. i. felelősségre vonása azoknak, akik a község lakosságát hivatva lettek volna vezetni, de azt úgy, ahogyan kell, nem tették meg, sőt a központ utmuta-

tásait és figyelmeztetéseit legridegebben visszautasították.

Tudomásom van a következő esetről: Egyik községben a fentebbi kötelesek teljesítésének elmulasztása következtében a szövetkezet fel kellett számoljon. Helyét azonnal elfoglalta egy pár 1000 leuval rendelkező kereskedő. Alig telt el felszámolás után egy év, az emberek kezdtek észrevenni, hogy mi volt nekik a fogyasztási szövetkezet. A petrolium 1.50 leuval, a cukor 1 leuval a kapa, asó 4—5 leuval volt községükben drágább, mint a szomszéd falu szövetkezetében. Nem egyszer panaszkodtak az ottani tagoknak. Azok meg szemrehányást tettek. Miért nem törődtek többet a boltjokkal? Ki volt a vezetőjük? Ugy kell maguknak! Most legalább jöjjenek hozzánk vásárolni, így itt marad a pénzük nálunk a szövetkezetnél, nem viszi el idegen ember Isten tudja hová. Nálunk, — merem állítani — soha sem fog felszámolni a szövetkezet, mert már mindenki tudja, hogy mi az. Sokat is fáradozott a pap és tanító, amíg mind megértettük, de hálásak is vagyunk érte és büszkéek mindkettőjükre. Most már van saját házuk, olvasó-teremmel, könyvtárral és egy pár gazdasági gép is segítségünkre áll. Ugy hallatszik, hogy folyó évtől kezdve a két legszegényebb és legjobb tanuló annyi segínyt fog kapni a szövetkezettől, hogy abból egész végig tanulhat.

Nahát igazán nem ártana az akkori vezetőséget alaposan felelősségre vonni. Ők kellett tudják a szomorú következményt.

Fentebb 5 pontban foglaltam össze, miket kell szem előtt tartania az ügyvezetőnek, hogy szövetkezete a „jó” jelzőt kiérdemelje.

Örvendetes lenne, ha minél több szövetkezet az I-ső kategóriába kerülne. A „Hangya” következő számaiban ismét foglalkozni fogok e megszívlelendő pontokkal.

N. D.

A központ közleményei.

Szövőpamutokra vonatkozó bejelentések. Ismételten felhívjuk szövetkezeteink figyelmét arra, hogy az általánosan nagy keresletnek örvendő szövőfonalokról központunk már gondoskodott és a kereslet megindulása előtt jóval tájékozódni kíván a szövetkezetek szövőpamut szükségletéről.

Tájékoztatásul közöljük, hogy az ismert és általánosan használni szokott *egyszálu, sodratlan moule és a több szálu sodrott double fonalakat fehér és sárga (nyers) színben szereztük be* és pedig moule sodratlan beverő fonalból 4, 6, 8, 10 számokban, double sodrott feleresztő fonalból 14, 16, 18, 20, 22, 24 számokban.

A fonalak árát néhány napon belül közölni fogjuk szövetkezeteinkkel, azonban már most is biztosítjuk, hogy a leg-

előnyösebb versenyképes áron fogjuk a fonalakat a szövetkezetek rendelkezésére bocsátani.

Ennek alapján felkérjük az ügyvezetőket, hogy a szövetkezet szövőfonal szükségletéről minél előbb tájékoztatni szíveskedjenek központunkat a megadott részletezés szerint, hogy az elosztásról és leszállításról annak megfelelően és idejében gondoskodhassunk.

Szövetkezeteink figyelmébe. Egyik szövetkezeti ügyvezetőnek fia — ki négy középiskolát végzett, 16 éves — kereskedelmi és szövetkezeti gyakorlat szerzés céljából valamelyik szövetkezetnél, mint tanuló felvételt, elhelyezést keres. A részletes ajánlat iránt érdeklődő szövetkezetek értesítésére az illető ifjút ajánlatának közvetlen megtételére fel fogjuk hívni.

Áruosztályunk értesíti a szövetkezeteket, hogy az alábbi I. minőségű zománc edényárak raktárainkban állandóan kellő készletben kaphatók s a szövetkezetek ezen szükségletét mindenkor a legmegfelelőbbben tudjuk kielégíteni.

A helyes megrendelés céljából közöljük a méreteket is és kérjük, hogy a rendelések megtételénél az ügyvezetők figyelmesen nézzék át jelen közleményünket.

Fazék 1/4—3/8—1/2—3/4—1—1 1/2—2—2 1/2—3—3 1/2—4—5—6—7—8—9—10—12—15—16 lt-es.

Lábas 1/2—3/4—1—1 1/2—2—2 1/2—3—3 1/2—4—4 1/2—6—8 lt-es.

Gyermektál 16—18—20 cm. átm.

Levescsésze 10—11 cm. átm.

Tányér mély 18—20—22—24 cm. átm.

Mérőkanál 7—8—9—10—11—12 c. „

Habverő kanál 8—9 cm.

Nyeles laskaszűrő 14—16—18—20 c. „

Paraszttál 16—18—20—22—24—26—28—30 cm. átm.

Pecsenyesütő 28—30—32—34—36—38—40 cm. átm.

Medence 28—32—36—40—46—50 cm. átm.

Tejkanna 1—1 1/2—2—3—4—5 lt-es.

Munkás ételhordó 1—2 lt-es.

Palacsintasütő 18—20—22—24 cm. átm.

Ételhordó kosárral 3 és 4 csészével.

Éjjeli edény 16—20—22 cm. átm.

Mosdótál 36—38—40—42—46—50 cm. átm.

Szövetkezeti hírek.

Szövetkezeti eredmények. A torda-aranyos megyei *felvinczi* „Hangya” fogyasztási szövetkezet 1906-ban alakult s a népes nagyközségnek rövid idő alatt vezető gazdasági intézményévé küzdötte

fel magát a vezetők odaadó, önfeláldozó munkálkodása és a tagok megértő öntudatos szövetkezeti magatartása által. Így fényes bizonyítékot szolgáltatott a szövetkezet arra, hogy a szövetkezeti célok megvalósítása nem elérhetetlen vágy, hanem kitartó, a szövetkezeti szabályokat követő munkálkodással rövid idő alatt a szövetkezet oly szerepet tölthet be a község gazdasági és kulturális életében, melynek úgy a tagok, mint az egész lakosság előnyét és hasznát láthatják. Elért eredményeit igazolják a legutóbbi mérleg adatai, melyek szerint fejlődése állandó és igen nagy mérvű, tekintve, hogy forgalmát évről-évre csaknem megduplázza. A jelen évben is 8 hónap alatt már 510.000 leu forgalmat bonyolított le a múlt évi 794.982 leu forgalommal szemben. Emellett eredményei is állandóan növekvők, figyelembe véve, hogy múlt évi mérlegében 18.000 leu szerepelt vásárlási visszatérítés címén, mely tétel az idén szintén jelentékenyen szaporodni fog. Már eddig is a tagok nagyobb összegű vásárlási visszatérítésben részesültek. A szövetkezet munkás tagja a nagy szövetkezeti szervezetnek és a szövetkezeti mozgalomba azzal az erős szövetkezeti akarattal kapcsolódik be, ami a szövetkezés szellemének igazi hivatást jellemzi. A központtal való szoros kapcsolat előnyeinek megértése és kihasználása látható abból is, hogy árukészletének 70 százalékát rendszeresen a Hangyától szerzi be és a központi tanácsokat, utmutatásokat állandóan betartja. A szövetkezet a tagok anyagi gyarapodásának szolgálata mellett, kulturális feladatait is betölteni igyekszik, miből kifolyólag iskola célokra messze-menő áldozatkészséget tanusít. A folyó évben egy alkalommal 2000 leut, újabban ismét 5000 leut adományozott a helyi ref. egyházközség iskola-alapjának javára, ami által közérdekű munkálkodását mindenki előtt legmesszebben bebizonyította. A kifizített helyes uton tovább haladva, a szövetkezetre igen szép és nagy jövő vár.

A HANGYA-NAPTÁR

*e hó első felében
a raktáraknál
átvehető!!!*

A „Hangya” című mellékletet szerkeszti:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

sz. E. G. E. H. K. A. R. A.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA” SÓSBORSZESZT!